

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 295. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299307721936/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

=T-14, hvilket yderligere understreger, at Th86 er forlæg for T-14. En var. i rev.Rerav str.7,2: Være (Hb Ver) er ikke smittet af på T-14, men at Sthen selv har været indforstået med denne læsemåde, fremgår af Vb 11,21.

Er i KG: tillagt M.Hans Thomæsen. Er i SomændPs brugt som aftensang til lørdag, formodentlig p.g.a. slutstrofen.

T-15. Den CIII.Psalme

1 *Benedic* Domine] min sjæl, lovpris Herren. – 1,1 *leffue*] lovpris, imp. – 1,4 *Tiu*] derfor – 1,7 *hugtualei*] lindret. – 2,2 *oc sammælunå*] ligeledes. – 2,3 *indliffu-er*] indprentet, indpoet. – 2,6 *Lonei*] giver løn. – 2,12 *tænke deu*] tænke på dem, nl. synderne. – 3,6 *stei*] helt. – 3,9 *Vejret . . . pasafaldr*] vinden rammer hårdt derpå. – 3,11 *Saa*] således. – 4,2 *ni ocsaa*] nu og således – 4,3 *sin Brud*] billede på kirken – 4,4 *hærtelig*] af hjertet. – 4,8 *bayer*] høj – 4,11 *Loff*] pris.

Johan Polanders *NVi loh niem seie, den Heron*, Wack.III 968-70, trykt i 1540. Anonym dansk overs. i Th 293r, den 9. af 24 salmer »Om Bøn oc Tack-sigelses med overskriften »Den CIII. Psalme, *Benedic anima mea Domino*»

Optryk: BH 194. Litt.: Skaar 77; Nutzhorn II 245-49; Møller II 70f; Wid-ding II 122; Thuner m.suppl.424; Mallng III 372-377, VII 144, PsGend. 143.

Overskrift i T-15 som Th. Varr.: 1,2 *hellig*] hellige =Th86, Gryd1, Rerav87, 93, 08, Udk00, Udk20, UdkW. – 1,7 *leffnu*] Legom. – 3,4 *ret hannem*] hannem; hannem ret Gryd1, UdkW =JCULStB – 3,8 *blomstrit*] Blonsteret – 3,9 *Værsu*] Vejret =Udk20, UdkS – 3,11 *vort*] vor =Rerav82, 87, 93, 08, UdkW – 4,1 *miskund*] Miskundhed – 4,2 *och saa*] ocsaa =Gryd1, Rerav08

Påfaldende er, at læsemåden 3,4 i Gryd1 og UdkW følges op af alle senere Vb-udgaver

T-16. En anden Loffsang

1,7 *Beysse*] vist mod. – 1,8 *befunder*] erfaret. – 2,2 *Miskunå*] nåde. – 2,4 *mau-gelund*] af mange slags. – 2,7 *Liffuel*] legemet. – 3,2 *Beysse*] yder. Subjekt er hand i 2,6. – 3,3 *bespiser*] giver at spise. – 3,4 *Sted*] i sted. 2.by. jf.3,8. – 4,1 *oc*] også. – 4,5 *lige*] dertil svarende. – 4,6 *længe siden*] for længe. – 5,5 *Skrymten*] forstillelse. – 5,6 *Førlader*] tilgiver. – 5,7 *Møden*] lidelsen. – 6,7 *Aare*] år.

Paul Ebers *HElff mit Gottes gute preisen*, trykt i »Geistliche heder vnd Psalmen«, Koppfenhagen 1571 (LN 1062) bl.G 3r med overskrift »Eine Dancksagung vnd Gebett gegen das new jar, zur erinnerung Gottlicher wolthat, für die Kinder. Im Thon, Ich gieng einmal spatzieren, ein etc.« Optryk Wack.IV 7 fra salmebog o.1580. Nyårsvalmen er skrevet inden 10.dec.1569 (Ebers dødsdag) Overs. af mag.Rasmus Katholin, Hans Thomassons efterfølger som stiftsprovst på Sjælland, og først trykt i Rerav med overskriften »Paa det ny Aar Guds Godhed ville vi prise, etc. Fordansket af M.R.K o. derefter i Th86 og Gryd1

Optrøkt BH 82. Litt. Skaar 174, Thuner m suppl.183, Malling II 61-63, VI 162f.378f, Dal.Bibl 57, LysterThruat 321

Overskriften i T-16 antyder intet om funktionen som nytårssalme og tyder ikke på, at trykførlægget kan være hverken Rerav eller Th86. Her må snarere peges på Udk., der gennemgående mangler overskrifter og i dette tilfælde har flere læsemåder fælles med Vb-T Varr. i forhold til Th86, hvis tekst foreligger korrekt aftrykt i Malling II 62f 2,7 og at| og =UdkW - 3,3 beuiser| bespiser =Rerav93, 08, Udk20, UdkS, UdkW, Th28 og Th34 - 5,5 al| al| =Udk20, UdkS, UdkW - 5,5 skrymper| Skrymter| =Th34 - 5,8 osv| og saa, osv og Rerav87, 93, 08.

T-17. En Psalme, at Ioffue.. den Hellige Trefoldighed met

1,1 *Allemse*| alene, kun. - 1,2 *alle*| al. - 1,3 *Der*| som. - 1,3 *i londerg*| på jorden. - 1,4 *naadelg*| nådefyldte. - 2,1 *neje*| bøjer os for - 2,4 *gøni*| vist - 2,6 *forholde*| holde tilbage. - 2,7 *dennem*| dem. - 3,3 *all*. *Kon*| hele menneskeslægten. - 3,5 *Fornedelt*| ved hjælp af, på grund af - 4,3 *Gud*. *Lan*| jf.Joh. 1,36 - 4,6 *fanget*| fået. - 5,1-2 *hellig Aand.. læn*| jf.Joh.16,13. - 5,5 *Beskærm*| beskærm, mhp.

Nicolaus Decius' Gloria-gendigtning *ALieve Godt yn det høge sy con*, Wack.III 615, fra 1522, overs. af Arvid Pedersen 1529. Også en anden overs. *ALieve Gud i det høge vore are* 1529. Begge overs. i Tausen og Th, i Jesp. kun den første. I 1574 bestemmer landemødet i Roskilde, at kun »Aleneste Guds fremover skal benyttes (Ny Kh.Saml 4.bd 1867-68 366), og som en konsekvens heraf er kun »Aleneste Gud» optaget i Rerav. Foreskrives i Th til brug ved hver højmesse, hvor præsten foran alteret synger str 1,1-2, hvorefter degn og menighed fortsætter salmen

Optrøkt BH 199. Litt.. Skaar 11; Nutzhorn I 195-201; Møller II 65f. Widdung I 88-91, II 44; Thuner m suppl.19; Malling I 44-50; Niels Knud Andersen: Aleneste Gud i Himmerig. Bidrag til reformationens salmehistorie, Kh.Saml. 1980 75-93.

I Th 109v anbragt som den 2. af tre salmer »Om den hellige Trefoldigheds, hvilket forklarer overskriften i T-17. Varr.: 1,4 *naadelg*| *naadelge* =Th86, Rerav87, 93, Udk00, Udk20, UdkS, UdkW - 1,6 *Menniskerne*| *Menniskene* =Udk00, Udk20, UdkS - 3,7 *hiffue*| at bhffue =Udk00, UdkS, UdkW - 4,2 *Himmerige*| *Himmerig* =UdkS, UdkW T-17 udviser et bemærkelsesværdigt slægtskab med Udk.

T-18. En anden Tacksigelse

1,2 *Fornedelt*| på grund af - 1,3 *mild*| rundhædet - 1,3 *hild*| mild, mædig - 1,4 *os*| dette objekt findes ikke i Th, men er overtaget fra T-18v forlæg og kræver egentlig punktum efter verballeddet »beaarens» Der er tale om en be-